

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 454/2024-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Martin v konaniach vedených pod sp. zn. 3T/200/2009, sp. zn. 3Nt/32/2014 a sp. zn. 3Nt/45/2021 a proti postupu Krajského súdu v Žiline v konaniach vedených pod sp. zn. 1Tos/14/2023 a sp. zn. 1Tos/53/2024 a proti jeho uzneseniu sp. zn. 1Tos/53/2024 zo 4. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3T/200/2009, sp. zn. 3Nt/32/2014 a sp. zn. 3 Nt/45/2021 a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 1Tos/14/2023 a sp. zn. 1Tos/53/2024 a jeho uznesením sp. zn. 1Tos/53/2024 zo 4. júna 2024. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, a zároveň žiada, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie 100 000 eur. Sťažovateľ zároveň ústavný súd požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 3T/200/2009 [v rámci ktorého bol sťažovateľ rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3T/200/2009 z 10. októbra 2011 v spojení

s uznesením krajského súdu sp. zn. 2To/14/2012 z 21. marca 2012 uznaný vinným zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona a zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona, pozn.] okresný súd uznesením sp. zn. 3Nt/32/2014 z 5. marca 2015 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1Tos/28/2015 z 24. marca 2015 rozhodol tak, že povolil obnovu konania vo výroku o treste v prospech sťažovateľa a zároveň zamietol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania vo výroku o vine.

3. Sťažovateľovi bol následne rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3T/200/2009 z 9. júna 2015 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2To/59/2015 z 19. augusta 2015 uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní dvanástich rokov a šiestich mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

4. Sťažovateľ sa následne ďalšími dvoma návrhmi domáhal povolenia obnovy konania v predmetnej trestnej veci, ktoré okresný súd odmietol uznesením sp. zn. 3Nt/43/2017 z 3. apríla 2019 (v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1Tos/72/2019 z 23. júla 2019), resp. uznesením sp. zn. 2Nt/78/2019 z 18. augusta 2020 (v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1Tos/92/2020 z 24. novembra 2020).

5. Na základe návrhu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (bývalá manželka sťažovateľa) a [REDAKOVANÉ] (syn sťažovateľa) na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 3T/200/2009 okresný súd uznesením sp. zn. 3Nt/45/2021 z 12. októbra 2022 zamietol návrh [REDAKOVANÉ] na povolenie obnovy konania. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd uznesením sp. zn. 1Tos/14/2023 zo 7. marca 2023 rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol a zároveň podľa § 194 ods. 3 Trestného poriadku okresnému súdu uložil, aby rozhodol o zvyšných návrhoch na povolenie obnovy konania, keďže v uznesení okresného súdu z 12. októbra 2022 tento výrok chýbal.

6. Následne okresný súd podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku s použitím § 402 ods. 2 druhej vety Trestného poriadku uznesením sp. zn. 3Nt/45/2021 zo 7. decembra 2023 predmetný návrh bývalej manželky sťažovateľa a syna sťažovateľa na povolenie obnovy konania odmietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 1Tos/53/2024 zo 4. júna 2024 rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného poriadku zrušil prvostupňové uznesenie okresného súdu zo 7. decembra 2023 v časti, v ktorej bol odmietnutý predmetný návrh bývalej manželky sťažovateľa, a sám o tomto návrhu rozhodol tak, že ho odmietol podľa § 399 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku s použitím § 402 ods. 2 prvej vety Trestného poriadku ako podaný neoprávnenou osobou.

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta, že okresný súd arbitrárne zamietol návrh [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (bývalá manželka sťažovateľa) a [REDAKOVANÉ] (syn sťažovateľa) na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa a následne aj krajský súd arbitrárne vyhodnotil ním prezentované okolnosti ako také, ktoré nespĺňajú kritériá dôvodov na povolenie obnovy konania predpokladané § 394 Trestného poriadku, a napadnutým uznesením jeho sťažnosť proti prvostupňovému rozhodnutiu okresného súdu arbitrárne zamietol. Z obsahu predostretej argumentácie možno vyvodíť, že sťažovateľ sa nestotožňuje so závermi oboch konajúcich súdov, ktoré nevyhoveli predmetnému návrhu na povolenie obnovy konania, keďže ho

považovali za opakovanie dôvodov predchádzajúcich návrhov na povolenie obnovy konania, ktorým nebolo vyhovené.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde], v časti z dôvodu jej oneskorenosti [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

II.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutými postupmi okresného súdu:

10. Vo vzťahu k sťažovateľom napadnutým postupom okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

11. Pokiaľ ide o sťažovateľom napadnutý postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/200/2009, v rámci ktorého okresný súd rozhodoval o merite trestnej veci sťažovateľa, t. j. o jeho vine a treste, ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k tomuto postupu okresného súdu (ako súdu prvostupňového, pozn.) disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom – odvolaním. O odvolaní bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd ako súd nadriadený. Sťažovateľ podal proti postupu okresného súdu v tomto konaní postupne dve odvolania, o prvom odvolaní rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2To/14/2012 z 21. marca 2012 a o druhom odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 2To/59/2015 z 19. augusta 2015. Sťažovateľ teda opakovane využil možnosť podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku proti tomuto postupu okresného súdu, o ktorom bolo krajským súdom aj rozhodnuté.

12. Pokiaľ ide o sťažovateľom napadnutý postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Nt/32/2014, v rámci ktorého okresný súd rozhodoval o prvom návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k tomuto postupu okresného súdu (ako súdu prvostupňového, pozn.) disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom –

sťažnosťou. O sťažnosti bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd ako súd nadriadený. Sťažovateľ podal proti tomuto postupu okresného súdu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1Tos/28/2015 z 24. marca 2015. Sťažovateľ teda využil možnosť podania sťažnosti ako riadneho opravného prostriedku proti tomuto postupu okresného súdu, o ktorom bolo krajským súdom aj rozhodnuté.

13. Pokiaľ ide o sťažovateľom napadnutý postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Nt/45/2021, v rámci ktorého okresný súd rozhodoval o návrhu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (bývalá manželka sťažovateľa) a [REDAKOVANÉ] (syn sťažovateľa) na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k tomuto postupu okresného súdu (ako súdu prvostupňového, pozn.) disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom – sťažnosťou. O sťažnosti bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd ako súd nadriadený. Sťažovateľ podal proti postupu okresného súdu v tomto konaní postupne dve sťažnosti, o prvej sťažnosti rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1Tos/14/2023 zo 7. marca 2023 a o druhej sťažnosti rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1Tos/53/2024 zo 4. júna 2024. Sťažovateľ teda opakovane využil možnosť podania sťažnosti ako riadneho opravného prostriedku proti tomuto postupu okresného súdu, o ktorom bolo krajským súdom aj rozhodnuté.

14. Existencia opravného konania pred krajským súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom prvostupňovom postupe okresného súdu, keďže odvolanie, resp. sťažnosť v danom prípade predstavovali účinné právne prostriedky ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k napadnutým prvostupňovým postupom okresného súdu, ktoré sťažovateľ aj reálne využil (porov. m. m. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutými postupmi okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (bod 2 výroku tohto uznesenia).

II.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tos/14/2023:

16. Pokiaľ ide o sťažovateľom napadnutý postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tos/14/2023 (v rámci ktorého krajský súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3Nt/45/2021 z 12. októbra 2022 zamietajúcemu návrh na povolenie obnovy konania podaný [REDAKOVANÉ], pozn.), ústavný súd pripomína, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd.

17. Jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením

a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

18. Zmeškanie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti v zmysle citovaného § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje zákon o ústavnom súde odpustiť, pričom ide o zákonom ustanovený dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene.

19. Z údajov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, síce nevyplýva, kedy bolo uznesenie krajského súdu sp. zn. 1Tos/14/2023 zo 7. marca 2023 doručené sťažovateľovi, resp. jeho obhajcovi, avšak, vychádzajúc zo skutočnosti, že v nadväznosti na povinnosť uloženú týmto uznesením krajského súdu okresný súd 7. decembra 2023 rozhodol o návrhu na povolenie obnovy konania podanom bývalou manželkou sťažovateľa a jeho synom, možno usudzovať, že k doručeniu uznesenia krajského súdu sp. zn. 1Tos/14/2023 zo 7. marca 2023 muselo dôjsť pred 7. decembrom 2023.

20. Ústavná sťažnosť bola na poštovú prepravu podaná 12. augusta 2024. Sťažovateľ sa teda ochrany svojich označených práv v súvislosti s napadnutým postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tos/14/2023 domáha jednoznačne po uplynutí lehoty dvoch mesiacov uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde, v dôsledku čoho ju nemožno považovať za podanú včas.

21. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

II.3. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 1Tos/53/2024 zo 4. júna 2024:

22. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

23. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným

zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľné a logicky odôvodnené. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

24. Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a s dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu. Podľa § 396 ods. 1 Trestného poriadku obnovu konania možno povoliť len na návrh oprávnenej osoby. Podľa § 396 ods. 3 Trestného poriadku v prospech obvineného môžu návrh na povolenie obnovy konania podať okrem obvineného aj osoby, ktoré by mohli podať v jeho prospech odvolanie. Ak by tak mohli urobiť i proti vôli obvineného, môžu proti jeho vôli podať i návrh na povolenie obnovy konania. Taký návrh môžu urobiť aj po smrti obvineného. Podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku. Podľa § 402 ods. 2 Trestného poriadku odmietnuť návrh z dôvodov uvedených v § 399 ods. 1 môže aj na neverejnom zasadnutí. Z dôvodu uvedeného v § 399 ods. 2 môže návrh odmietnuť na neverejnom zasadnutí iba v tom prípade, ak návrh uvádza tie isté skutočnosti a dôkazy, ktoré už boli skôr právoplatne zamietnuté, a návrh nanovo podaný je len jeho opakovaním.

25. V napadnutom uznesení krajský súd v podstatnom uviedol, že okresný súd v súlade s názorom krajského súdu prezentovaným v jeho uznesení sp. zn. 1Tos/14/2023 zo 7. marca 2023 splnil v ňom uloženú povinnosť a dodatočne rozhodol aj o návrhu na obnovu konania navrhovateľov [REDAKOVANÉ] (bývalej manželky sťažovateľ'a) a [REDAKOVANÉ] (syna sťažovateľ'a), a teda doplnil absentujúci výrok svojho predchádzajúceho rozhodnutia (sp. zn. 3Nt/45/2021 z 12. októbra 2022), ktorým odmietol návrh [REDAKOVANÉ] na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľ'a.

26. Pokiaľ ide o návrh bývalej manželky sťažovateľ'a na povolenie obnovy konania, krajský súd v napadnutom uznesení poukázal na § 396 ods. 3 Trestného poriadku, v zmysle ktorého v prospech obvineného môžu návrh na povolenie obnovy konania podať okrem obvineného aj osoby, ktoré by mohli podať v jeho prospech odvolanie. Nadväzujúc na uvedené, krajský súd konštatoval, že z § 308 ods. 2 Trestného poriadku jednoznačne vyplýva, že v prospech obžalovaného môže podať odvolanie manžel, a nie bývalý manžel, a teda bývala manželka sťažovateľ'a nepatrí do skupiny oprávnených osôb na podanie návrhu na obnovu konania, keďže nie je oprávnenou osobou na podanie odvolania v prospech sťažovateľ'a, pričom skutočnosť, že ide o bývalú manželku

sťažovateľa, vyplýva z obsahu spisu, ako aj z procesných podaní a opravných prostriedkov obhajoby. Uvedená skutočnosť bola dôvodom zrušenia rozhodnutia okresného súdu v časti – vo vzťahu k osobe bývalej manželky sťažovateľa, pretože výrok predmetného prvostupňového uznesenia v tejto časti nezodpovedal stavu veci a zákonu, keďže predmetné prvostupňové uznesenie okresného súdu považovalo bývalú manželku sťažovateľa za osobu oprávnenú na podanie návrhu na obnovu konania. Krajský súd tento nedostatok prvostupňového uznesenia odstránil a sám o návrhu bývalej manželky sťažovateľa rozhodol tak, že ho odmietol ako podaný neoprávnenou osobou.

27. Pokiaľ ide o návrh syna sťažovateľa na povolenie obnovy konania, krajský súd v napadnutom uznesení konštatoval, že obsah a rozsah predložených dôvodov na povolenie obnovy konania boli už predmetom prieskumu v predchádzajúcich konaniach na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa – celkovo išlo o tri návrhy vedené na okresnom súde pod sp. zn. 3Nt/32/2014, sp. zn. 3Nt/43/2017 a sp. zn. 2Nt/78/2019, pričom s výnimkou povolenia obnovy konania vo výroku o treste na základe prvého návrhu súdy vo všetkých prípadoch konštatovali, že nezistili podmienky na obnovu konania podľa § 394 Trestného poriadku majúce vplyv na vinu. Krajský súd konštatoval, že keďže sa v návrhu syna sťažovateľa na povolenie obnovy konania opakujú tie isté skutočnosti a dôkazy, ktoré už boli skôr právoplatne zamietnuté, pričom sa zmenila len osoba navrhovateľa, okresný súd nemal inú možnosť, len predmetný návrh syna sťažovateľa odmietnuť z dôvodu podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku. Krajský súd v napadnutom uznesení v konkrétnostiach odkázal na odôvodnenie prvostupňového uznesenia okresného súdu zo 7. decembra 2023, s ktorým sa v tejto časti stotožnil. Okresný súd v predmetnom prvostupňovom uznesení v tejto súvislosti v podstatnom uviedol, že navrhovatelia v predmetnom návrhu na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa obsahovo poukázali len na skutočnosti, ktoré už sám sťažovateľ predtým uvádzal v pôvodnom súdnom konaní alebo v konaniach o predchádzajúcich návrhoch na povolenie obnovy konania. Podľa názoru okresného súdu navrhovateľmi neboli preukázané žiadne nové dôkazy či iné skutočnosti – navrhovatelia v zásade len namietali vyhodnotenie dôkazov súdmi a že vina sťažovateľa nebola preukázaná, pričom v podstate argumentovali tým, že svedkovo klamstvo potvrdzuje archív TV JOJ, ako aj tým, že poškodená klamala vo svojich obvineniach, s čím sa mala priznať navrhovateľom. Pokiaľ ide o preukázanie svedkovho klamstva archívom TV JOJ, okresný súd uviedol, že tento dôkaz bol už odmietnutý v rámci konania o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 2Nt/78/2019, a to z dôvodu, že ide o dôkaz, ktorý bol navrhnutý už v rámci (základného, pozn.) trestného konania a súd sa s týmto návrhom vysporiadal. Pokiaľ ide o skutočnosť spočívajúcu v tom, že poškodená sa mala priznať s klamstvom, okresný súd v predmetnom prvostupňovom uznesení poukázal na to, že ide o skutočnosť, s ktorou sa okresný súd už vysporiadal v rámci konania o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 3Nt/32/2014. Okresný súd preto konštatoval, že aktuálne podaný návrh navrhovateľov na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa je len opakovaním tých istých skutočností, ktoré už boli predmetom skoršieho konania o povolenie obnovy konania a ktoré už boli v konaniach o návrhu na povolenie obnovy konania skúmané, resp. hodnotením vykonaných dôkazov, čím sa síce môže sledovať prehodnotenie dôkazov v prospech sťažovateľa, čo je iste v intenciách pôvodnej obhajoby odsúdeného legálne, avšak po právoplatnosti odsúdenia tomuto zámeru nemôže slúžiť inštitút mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je obnova

konania. Vychádzajúc z uvedeného, okresný súd v predmetnom prvostupňovom uznesení dospel k záveru, že pretože navrhovatelia, ktorí podali návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa, náležite nepreukázali existenciu podmienok na povolenie obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku, keďže podali len opakovaný návrh na obnovu konania, v ktorom uvádzali tie isté skutočnosti, ktoré už boli právoplatne zamietnuté v konaniach vedených na okresnom súde pod sp. zn. 2Nt/78/2019 a sp. zn. 3Nt/32/2014, bolo potrebné ich návrh odmietnuť.

28. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd vo vzťahu k rozhodovaniu krajského súdu o návrhu bývalej manželky sťažovateľa na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa konštatuje, že krajský súd v napadnutom uznesení uviedol dostatočne konkrétne a náležité argumenty, ktoré podporujú zákonnosť postupu pri rozhodovaní o tomto návrhu na povolenie obnovy konania, pričom výklad, ktorý v súvislosti s aplikáciou príslušnej právnej úpravy prezentoval, nijako neodporuje zmyslu a účelu príslušných ustanovení Trestného poriadku vymedzujúcich okruh osôb oprávnených na podanie návrhu na povolenie obnovy konania (§ 396 ods. 3 Trestného poriadku v spojení s § 308 ods. 2 Trestného poriadku).

29. Pokiaľ ide o návrh syna sťažovateľa na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa, ústavný súd, vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu (v spojení s časťou odôvodnenia prvostupňového uznesenia okresného súdu, s ktorou sa krajský súd v napadnutom uznesení stotožnil), ako aj z citovanej relevantnej právnej úpravy, bez toho, aby bolo potrebné dôvody rozhodnutia krajského súdu ďalej analyzovať, keďže sú podľa názoru ústavného súdu dostatočne výpovedné, čo sa týka zodpovedania otázky, či predmetný návrh na povolenie obnovy predmetného trestného konania obsahoval kvalifikované skutočnosti opodstatňujúce povolenie obnovy konania, konštatuje ústavnú konformnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu.

30. Ústavný súd v kontexte okolností veci sťažovateľa poukazuje na právnu úpravu, ktorá vyžaduje na povolenie obnovy konania súčasné splnenie oboch podmienok, a to podmienky novosti skutočností alebo dôkazu a zároveň podmienky ich spôsobilosti v spojení s ostatnými dôkazmi alebo samostatne odôvodniť odlišné rozhodnutie o vine alebo o treste. Ústavný súd konštatuje, že tak, ako to správne uviedli aj konajúce všeobecné sudy, v prípade predmetného návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania nešlo o predloženie kvalifikovaných nových skutočností či dôkazov, ale v podstate o snahu dosiahnuť opätovný prieskum zákonnosti a dôvodnosti rozhodnutia vydaného v základnom konaní, dokonca o pokus opakovaný, keďže sťažovateľ v minulosti s obdobnou argumentáciou opakovane neuspel a viaceré jeho predchádzajúce návrhy na povolenie obnovy konania boli odmietnuté. Takýto záver všeobecných súdov nemožno hodnotiť ako arbitrárny. Ústavný súd zároveň dodáva, že skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci krajský súd, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia (m. m. II. ÚS 356/2023).

31. Záver krajského súdu o nesplnení podmienok na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa sa ústavnému súdu nejaví ako svojvoľný a arbitrárny. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd vo svojom rozhodnutí (v spojení s časťou odôvodnenia prvostupňového uznesenia okresného súdu, s ktorou sa krajský súd v napadnutom uznesení stotožnil) uviedol dostatočne konkrétne a náležité argumenty, ktoré podporujú zákonnosť postupu pri rozhodovaní o predmetnom návrhu na povolenie obnovy konania, pričom výklad, ktorý v súvislosti s aplikáciou príslušnej

právnej úpravy prezentoval, nijako neodporuje zmyslu a účelu príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich zákonné podmienky obnovy konania.

32. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd pripomína, že konanie o povolení obnovy konania nie je tretím stupňom rozhodovania (o vine a treste), v ktorom by bolo možné preskúmať vecnú správnosť rozsudku vydaného v základnom konaní.

33. Ústavný súd zároveň poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07). V uvedenej súvislosti ústavný súd ďalej pripomína, že nie je „skutkovým súdom“, sám dokazovanie spravidla nevykonáva a nie je preto ani oprávnený do skutkových záverov všeobecných súdov (okrem už uvedených prípadov) zasahovať (II. ÚS 472/2014).

34. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným postupom a uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

35. Sťažovateľ zároveň tvrdí, že napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené aj jeho základné právo podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, pričom z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ svoju argumentáciu o tomto porušení odvodzuje od namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Keďže však ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu tohto práva, nemohlo v takomto prípade dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy označeným postupom a uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

36. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným postupom a uznesením krajského súdu, ústavný súd, vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, konštatuje, že kritériom aplikovateľnosti čl. 6 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania. Aplikácia uvedeného článku dohovoru prichádza do úvahy iba v prípade, že ide o konanie, v ktorom sa rozhoduje o „občianskych právach alebo záväzkoch“, prípadne o „oprávnenosti trestného obvinenia“. Nie je pritom rozhodujúce, či v okolnostiach konkrétneho prípadu rozhoduje všeobecný súd alebo iný orgán verejnej moci, a taktiež nie je rozhodujúca ani povaha zákona, ktorý upravuje predmet daného konania, rovnako tak ani povaha strán (účastníkov konania), resp. povaha právneho vzťahu, o ktorý v danej veci ide (IV. ÚS 241/07, IV. ÚS 53/08, m. m. II. ÚS 517/2016). Pôsobnosť (aplikovateľnosť) čl. 6 dohovoru zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Nevzťahuje sa teda *inter alia* ani na konanie o obnove a čl. 6 dohovoru ani nezaručuje právo na revíziu procesu. Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru sa preto možno domáhať až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania (m. m. III. ÚS 223/2017, II. ÚS 390/2019, II. ÚS 357/2020 a i.). Napadnutým uznesením krajský súd ako sťažnostný súd rozhodoval o návrhu na povolenie obnovy konania. V konaní sa už teda nerozhodovalo o trestnom obvinení v zmysle čl. 6 dohovoru, a preto tento článok nie je na dané konanie aplikovateľný. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je teda v tejto časti nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa

v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným postupom a uznesením krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

37. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

III.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

38. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadá, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

39. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti II tohto uznesenia) je zrejme, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu